

Dr. Erhan USTA

Samsun Milletvekili

İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. Erhan USTA

Samsun Milletvekili

Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

Samsun ili Havza ilçesi Hacıdede Köyü'nde resmi kayıtlarda "mera" vasfıyla tescil edilmiş 128 Ada 1 Parsel numaralı 719 dekarlık alanın, tahsis amacı değişikliği yoluyla bir enerji şirketine devredilmek istenmesi; bölge halkının tarımsal ve hayvancılık faaliyetlerini doğrudan tehdit etmektedir. Söz konusu alanda 87.272 adet güneş paneli kurulması planlanan bu projenin; hukuki meşruiyeti tartışmalı, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) dosyası eksik ve hatalı, ekolojik maliyeti ağır ve kamu yararı testi karşılanamamış bir girişim olduğu değerlendirilmektedir.

Hazırlanan ÇED dosyasında ise topografik haritalarda açıkça işaretlenmiş 11 hektarlık Tepe Göl'ün panel yerleşim alanı olarak belirlenmesine karşın DSİ ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğü'nden görüş alınmadığı tespit edilmiştir. Bölge sakinlerinin anlatımları, saha gözlemleri ve mevcut haritalar birlikte değerlendirildiğinde; Tepe Göl olarak bilinen sulak alanın tonlarca hafriyatla doldurulduğu, doğal yapısının ortadan kaldırıldığı ve bölgenin ekolojik dengesinin ağır biçimde tahrip edildiğine dair ciddi endişeler bulunmaktadır.

Tepe Göl; salt bir su birikintisi olmayıp merayı besleyen, hayvanların su ihtiyacını karşılayan, yeraltı su kaynaklarını destekleyen ve yaban hayatına yaşam alanı teşkil eden, doğal varlık olarak resmi kayıtlara geçmiş bir göldür. Ne var ki söz konusu göl, bugün itibarıyla haritalarda dahi yer bulmaz hale getirilmiş; adeta kayıtlardan silinmiştir. Hacıdede Mahallesi sakinleri, Lozan Antlaşması çerçevesinde gerçekleştirilen nüfus mübadelesi kapsamında Anadolu'ya iskân edilmiş mübadil Bektaşî vatandaşlarımızdan oluşmaktadır. Nesiller boyu hayvancılık ve tarımsal üretimle geçimini temin eden bu vatandaşlarımızın su ve mera haklarına erişimi, yetersiz planlama ve eksik çevresel değerlendirmeye dayanan söz konusu proje nedeniyle ciddi tehdit altına girmiş bulunmaktadır. Anayasa'nın 56. maddesi gereğince devletin asli görevi; özel yatırımların önünü açmak değil, vatandaşın yaşam ve üretim hakkını doğal varlıklarıyla birlikte korumaktır.

Bu çerçevede, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bu projeye ilişkin denetim, değerlendirme ve izin süreçlerindeki rolü ile bölgenin doğal varlıklarının korunmasına yönelik aldığı ya da almayı planladığı tedbirler bakımından aşağıdaki sorularımın yanıtlanmasını talep etmekteyim:

45550

SORULAR

1. Proje kapsamında hazırlanan ÇED dosyasında topografik haritalarda işaretlenmiş olan 11 hektarlık Tepe Göl'ün panel yerleşim alanı olarak belirlenmesine rağmen DSİ ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğü'nden görüş alınmadığı iddiaları doğru mudur? Bu eksiklik giderilmeden ÇED sürecinin tamamlanması mümkün olacak mıdır?
2. Tepe Göl resmi kayıtlara geçmiş doğal bir göl olmasına karşın bugün itibarıyla haritalarda dahi yer bulmaz hale getirilmiş; adeta kayıtlardan silinmiştir. Sahadan gelen gözlemler ve bölge halkının anlatımları söz konusu gölün hafriyat dökülerek doldurulduğuna işaret etmektedir. Resmi kayıtlarda yer alan bu doğal varlığın fiilen ortadan kaldırılmış olması karşısında, Tepe Göl'ün geçmişten bugüne değişimi bilimsel olarak incelenmiş midir? Sulak alan üzerinde gerçekleştirilen hafriyat faaliyetleri mercek altına alınmış mıdır? Bu konuda ilgili kurumlar (DSİ, Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) tarafından herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
3. ÇED dosyasında ıslah sonrası kuru ot verimi 300 kg/dekar olarak gösterilmişken iyi mera standardındaki yeşil ot veriminin kuru ot karşılığının ancak 87,5 kg/dekar olduğuna dair çelişki nasıl açıklanmaktadır? Bu tutarsızlık kamu kurumlarını yanıltmaya yönelik bir uygulama olarak değerlendirilmekte midir? Bakanlığınız bu tutarsızlığı incelemiş midir?
4. Proje alanında 719.000 metrekarelik alanda yaklaşık 10 santimetre kalınlığında bitkisel üst toprak sıyırılması ve 40.000 metreküp kazı yapılması planlanmaktadır. Bu ölçekteki hafriyatın meranın doğal topografyasına, su tutma kapasitesine ve bitki örtüsüne vereceği geri dönülemez ekolojik hasar için Bakanlığınızca herhangi bir etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
5. 87.272 panelin yıkama suyu ihtiyacının (yılda yaklaşık 870 metreküp) tarım ve hayvancılık için hâlihazırda kısıtlı olan bölge su kaynaklarından karşılanması öngörülmekte midir? Bakanlığınız su kaynaklarına etkiyi değerlendirmiş midir?
6. Köyün toplam 1.862 dekarlık merasının 719 dekarını kapsayan bu alanın enerji sahasına dönüştürülmesi yerine, âtil hazine arazileri, çatı üstü uygulamalar ya da daha az ekolojik değer taşıyan alternatif alanlar değerlendirilmiş midir? Söz konusu proje için neden bu mera arazisi tercih edilmiştir? Bakanlığınız bu tercih konusunda görüş bildirmiş midir?
7. Balkanlar'dan mübadele yoluyla Anadolu'ya yerleşmiş mübadil Bektaşî vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı Hacıdede'de, su kaynakları ve meraların ortadan kaldırılması nedeniyle bölge sakinlerinin yeniden göç etmek zorunda kalma riskiyle karşı karşıya kaldığı değerlendirilmektedir. Bu insanların topraklarında kalabilme hakkını güvence altına almak için Bakanlığınızca herhangi bir sosyal etki değerlendirmesi yapılmış mıdır?
8. Proje alanı yakınındaki Tepe Göl ile çevre sulak alanların Ramsar Sözleşmesi veya ulusal mevzuat kapsamında koruma statüsü taşıyıp taşımadığı Bakanlığınızca incelenmiş midir? Bu alanların korunmasına ilişkin herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
9. Söz konusu proje için Bakanlığınız tarafından verilen ya da verilmesi değerlendirilen çevre izni, ÇED olumlu kararı veya benzeri idari izinlerin mevcut durumu nedir? İzin süreçlerinde tespit edilen eksiklikler nedeniyle herhangi bir durdurma veya iptal kararı alınmış mıdır?